

Gratulujemy udziału w etapie rejonowym Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Konkursu o Wielkich Polakach pod hasłem: *Bohater Polski Niepodległej Marian Rejewski – życie, dzieło i pamięć na tle historii Polski XX i XXI wieku.*

Masz przed sobą test składający się z 13 zadań, za rozwiązanie których możesz zdobyć 100 punktów. Na rozwiązanie masz 90 minut. Aby zakwalifikować się do etapu rejonowego musisz uzyskać minimum 75 punktów. Wszystkie odpowiedzi należy wpisać do Karty odpowiedzi.

Zadanie 1. (0-9)

Na mapie konturowej Europy i północnej Afryki cyframi zaznaczone zostały miejscowości, w których przebywał Marian Rejewski w latach 1905 -1945.

Proszę podać nazwy tych miejscowości.

⇒ Nazwy miejscowości wpisz do karty odpowiedzi.

- 1- .....
- 2- .....
- 3- .....
- 4- .....
- 5- .....
- 6- .....
- 7- .....
- 8- .....
- 9- .....

Zadanie 2. (0-5)

Wyobraź sobie, że jesteś członkiem zespołu kryptologów. Otrzymałeś depeszę zaszyfrowaną przez Enigmę. W depeszy znalazło się pięć zaszyfrowanych słów – ważnych dla uczestników konkursu: „**Turoń! Łowiczek gwary gudri peta.**” Anagramując, czyli przestawiając litery w każdym słowie, odszyfruj depeszę składającą się z wyrazów rozpoczynających się literami **T, C, W, D, E.**

Za każde odszyfrowane słowo otrzymasz 1 punkt.

⇒ Rozwiązanie wpisz do karty odpowiedzi.

Zadanie 3. (0-2)

Na fotografii przedstawiono budynki szkół w dwóch miejscowościach województwa kujawsko-pomorskiego, którym nadano imię Mariana Rejewskiego. Proszę podać nazwy tych miejscowości.

⇒ Odpowiedzi wpisz do karty odpowiedzi.

A - .....

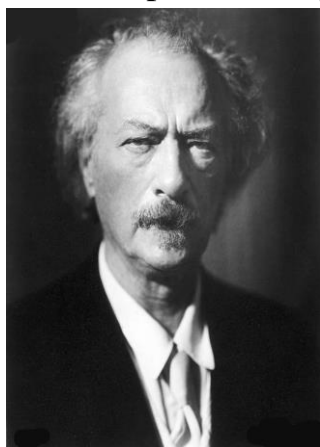
B - .....

Zadanie 4. (0-12)

Wśród twórców Niepodległej było wielu wybitnych Polaków, znakomitych wodzów i polityków, słusznie nazywanych „Ojcami Niepodległości”.

Na podstawie przedstawionych poniżej zdjęć, podaj ich imiona i nazwiska.

⇒ Odpowiedzi wpisz do karty odpowiedzi.

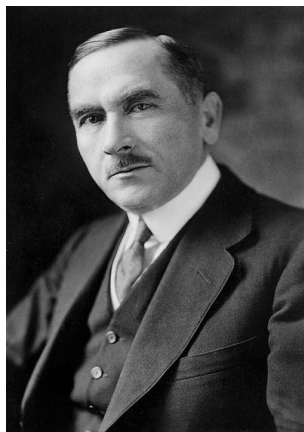
A .....

B .....

C .....

D .....

E .....

F .....

Zadanie 5. (0-20)

Przeczytaj uważnie informacje związane z życiem, działalnością i pracą zawodową Mariana Rejewskiego.

⇒ Poprawne odpowiedzi zaznacz X w odpowiednim miejscu w tabeli.

- Marian w latach 1915-1920 uczył się w królewskim gimnazjum imienia:
a) Fryderyka Wilhelma   b) Mikołaja Kopernika   c) Fryderyka Augusta
- W latach 1923–1929 studiował na Wydziale Matematyczno–Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego u profesora:
a) Zdzisława Krychowskiego
b) Zdzisława Krygowskiego
c) Zdzisława Krajewskiego
- W 1927 roku stanął przed komisją wojskową, przyznano mu kategorię:
a) A   b) B   c) C
- Od 1929 do 1930 roku doskonalił metody statystyczne i matematykę ubezpieczeniową na uniwersytecie w niemieckim mieście:
a) Berlin   b) Getynga   c) Monachium
- Marian Rejewski ożenił się w roku 1934. Jakie imię nosiła jego żona?
a) Janina   b) Irena   c) Jadwiga
- Marian Rejewski za złamanie szyfru Enigmy został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi w roku:
a) 1936   b) 1937   c) 1938

7. W jakim mieście 16 lutego 1939 roku urodziła się córka Janina?
a) w Warszawie   b) w Bydgoszczy   c) w Poznaniu
8. W chwili wybuchu II wojny światowej Marian Rejewski został zmobilizowany i przydzielony do Wyższej Szkoły Wojennej. Od tej pory:
a) brał udział w walkach podczas całej kampanii wrześniowej
b) brał udział w walkach tylko na początku wojny
c) nie uczestniczył w walkach, został wyreklamowany
9. Od lutego do maja 1943 roku Marian Rejewski przebywał w hiszpańskich miejscowościach Belver, Seo de Urgel i Lerida. W jakim charakterze?
a) pracował nad złamaniem niemieckich szyfrów
b) ukrywał się przed aresztowaniem
c) był więźniem w hiszpańskich więzieniach
10. Od 26 września 1940 roku po powrocie z Algieru do Francji Rejewski z fałszywymi dokumentami jako nauczyciel matematyki liceum w Nantes używał nazwiska:
a) Pierre Raneau   b) Pierre Renault   c) Pierre Renoir
11. W sierpniu 1943 roku w Anglii, pod Londynem został wcielony do PSZ w stopniu szeregowego i przydzielony do polskiego ośrodka radiowywiadu. Co oznaczał skrót PSZ?
a) Polska Służba Zagraniczna
b) Polskie Siły Zbrojne
c) Powszechna Służba Zbrojna
12. 20 października 1939 roku polscy kryptolodzy rozpoczęli we Francji pracę w ośrodku PC „Bruno.” Pracą zespołu kierował wówczas podpułkownik:
a) Gwido Langowski   b) Gwido Langer   c) Gwido Langners
13. Po wojnie Marian Rejewski wrócił do Polski 21 listopada 1946 roku. Po ilu latach rozłąki spotkał się w Bydgoszczy z żoną i dziećmi?
a) 6   b) 7   c) 8
14. Do spotkania z rodziną doszło w Bydgoszczy, w domu teściów, przy ulicy:
a) Wileńskiej 10/2   b) Dworcowej 10/2   c) Zajęczka 10/2

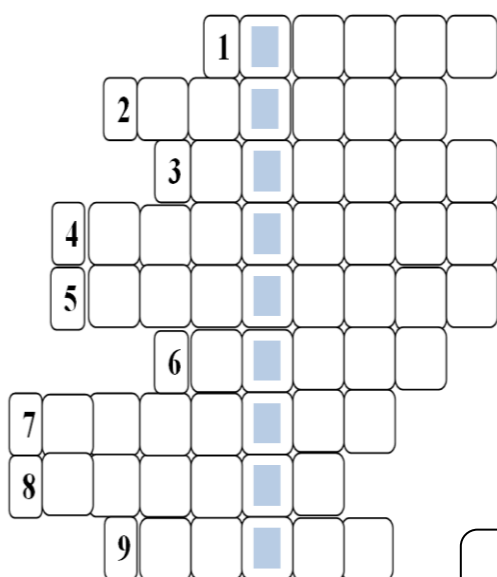
15. 1 lutego 1947 roku Marian Rejewski podjął pierwszą pracę w:
- w wojsku w charakterze kryptologa, jak przed wybuchem wojny
  - w Związku Spółdzielni Rzemieślniczych na stanowisku kasjera
  - w zakładach „Kabel Polski Spółka Akcyjna” w dziale zaopatrzenia
16. Ostatnie lata swego życia Marian Rejewski spędził w Warszawie w odzyskanym, przedwojennym mieszkaniu od roku:
- 1968
  - 1969
  - 1971
17. Marian Rejewski przeszedł na emeryturę w roku:
- 1969
  - 1970
  - 1971
18. Marian Rejewski zmarł w Warszawie na zawał serca:
- 13.02.1980 r.
  - 13.03.1980 r.
  - 13.02.1981 r.
19. W 1980 roku w „Wiadomościach Matematycznych” ukazał się artykuł Mariana Rejewskiego pod tytułem:
- Jak matematycy polscy rozszyfrowali Enigmę*
  - Wkład Polaków w złamanie szyfru Enigmy*
  - Jak złamałem Enigmę?*
20. W 2014 r. Rada Miasta Bydgoszczy podjęła uchwałę Nr LXII/1291/14 o ustanowieniu roku .....- Rokiem Mariana Rejewskiego. Który to był rok?
- 2014
  - 2015
  - 2016

Zadanie 6. (0-12)

Do diagramu wpisz słowa związane z życiem Mariana Rejewskiego. W oznaczonej pionowej kolumnie powstanie dodatkowe hasło.

⇒ Wypełniony diagram oraz dodatkowe hasło wpisz do karty odpowiedzi.

⇒ Znaczenie wyrazów pomocniczych:

- Dla tej placówki kierowanej przez Langera Rejewski opracował *Metodykę rozwiązywania szyfrów*.
- Nazwisko autora *Kalendarium z życia i działalności Mariana Rejewskiego*.
- Imię Zygalskiego, członka polskiego zespołu kryptologów.
- Francuski pułkownik, kierował placówką „Bruno”.
- Prezydent II RP, który nadał Marianowi Rejewskiemu Srebrny i Złoty Medal Zasługi.
- Nazwisko panięńskie matki M. Rejewskiego.
- Imię matki Mariana Rejewskiego.
- Nazwisko osoby kierującej polską placówką wywiadu radiowego we Francji PC „Bruno.”
- Ukryta treść depezy łamana przez Enigmę.

.....-

Zadanie 7. (0-10)

Druga wojna światowa trwała sześć lat. W tym czasie miało miejsce wiele wydarzeń, które wywarły wielki wpływ na dzieje Polski, Europy i świata. W tabeli podano te wydarzenia w przypadkowej kolejności. Uporządkuj je chronologicznie – dopasuj litery do dat!

⇒ Poprawne odpowiedzi wpisz do karty odpowiedzi.

Lp.	Data	Wydarzenie
1	01.09.1939	a- operacja „Overlord”, inwazja aliantów w Normandii
2	17.09.1939	b- plan „Barbarossa”, napad Niemiec na ZSRR
3	22.06.1941	c- nalot Japonii na Pearl Harbour, wojna na Dalekim Wschodzie
4	07.12.1941	d- napad Związku Radzieckiego na Polskę
5	18.05.1944	e- początek Powstania Warszawskiego
6	06.06.1944	f- napad Niemiec na Polskę, początek II wojny światowej
7	01.08.1944	g- kapitulacja Japonii, koniec II wojny światowej
8	08.05.1945	h- kapitulacja Niemiec, koniec II wojny w Europie
9	02.09.1945	i- zrzucenie bomby atomowej na Hiroszimę
10	06.08.1945	j- zdobycie Monte Cassino przez żołnierzy II Korpusu Polskiego

Zadanie 8. (0-10)

Droga do skonstruowania maszyny szyfrującej Enigma i wykorzystania jej dla celów wojskowych była długa. W jej powstanie zaangażowanych było wiele państw i wielu kryptologów – co zostało przedstawione w publikacji Jerzego Lelewica. Przeczytaj uważnie poniższe informacje i oceń, czy podane tam fakty są prawdziwe, czy fałszywe.

⇒ Odpowiedzi wpisz w rubryki **PRAWDA** lub **FAŁSZ** do karty odpowiedzi.

Lp	Informacja	P	F
1.	W 1919 roku holenderski inżynier Hugo Koch opatentował maszynę szyfrującą „Geheimschrijfmachine” („maszynę do tajnego pisma”), pierwowzór „Enigmy”.		
2.	Patent Kocha odkupił Scherbius i wielokrotnie udoskonalił maszynę, którą nazwał Enigmą (po łac. tajemnica, łamigłóвка)		
3.	W latach 1927 - 1928 oddział II Sztabu Generalnego WP, angażując wybitnych matematyków i jasnowidza, rozpoczyna prace nad niemieckim szyfrem.		
4.	15.01.1929 r. z inicjatywy szefa Biura Szyfrów 4 - kpt. Maksymiliana Ciężkiego, na Uniwersytecie Warszawskim rozpoczęto kurs dla wybranych studentów matematyki, wśród nich był także Marian Rejewski.		
5.	W zakładach „AVA” w 1929 r. skonstruowano polską wersję maszyny do szyfrowania Lacida (LCD). Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter nazwisk konstruktorów: Langer, Ciężki, Danilewicz.		
6.	Kpt. Gustave Bertrand szef Służby Informacyjnej francuskiego Sztabu Generalnego od 1930 r. wiele razy kontaktował się z polskimi kryptologami.		

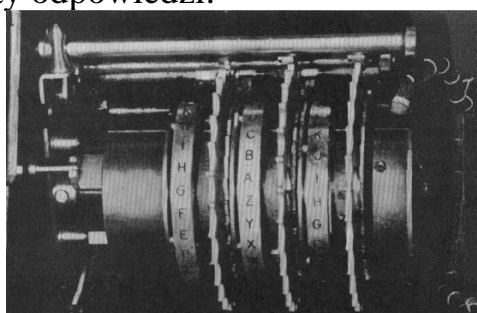

7.	W 1938 Rejewski opracował sześć kompletów (468 egz.) specjalnie zaprojektowanych arkuszy perforowanych („płachty Zygałskiego”) do ustalania kolejności wirników w niemieckiej Enigmie.		
8.	W lipcu 1939 roku przekazano Anglikom i Francuzom repliki Enigmy wraz z materiałami pozwalającymi na odszyfrowanie niemieckich depeesz.		
9.	W lipcu 1940 roku Francuz Bertrand niedaleko Nimes w departamencie Gard w Prowansji tworzy tajny ośrodek dekryptażu o kodowej nazwie PC „Cadix”.		
10.	W 1944 roku Rejewski sporządził notatkę „Kilka uwag na temat trudności w jakich znajduje się w chwili obecnej dział szyfrów niemieckich” bardzo dobrze oceniając współpracę polsko - brytyjską w dziedzinie kryptologii.		

Zadanie 9 (0-1)

Fotografia przedstawia element Enigmy pozwalający na codzienną zmianę systemu szyfrowania. Jak nazywa się ta ważna ruchoma część szyfrująca?

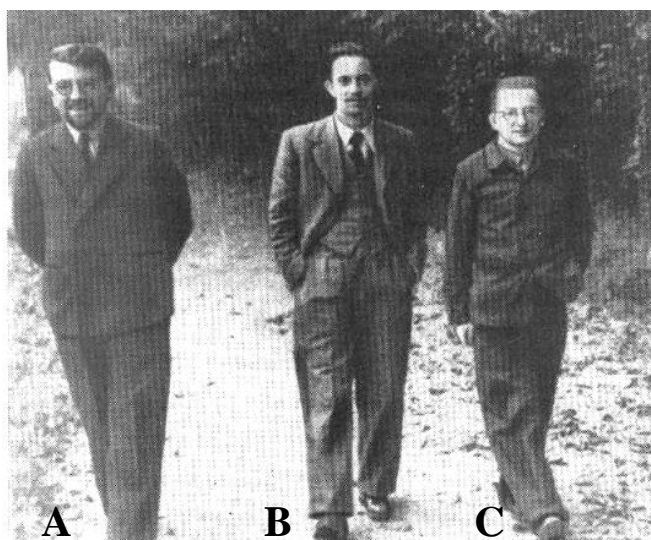
⇒ Odpowiedź wpisz do karty odpowiedzi.

Zadanie 10. (0-6)

Na fotografii wykonanej w 1941 roku w posiadłości Les Fouzes w południowej Francji jest trzech polskich kryptologów. Rozpoznaj ich wizerunki i napisz pod literami A B C ich imiona i nazwiska.

⇒ Odpowiedzi wpisz do karty odpowiedzi.

A .....
B .....
C .....

Zadanie 11. (0-6)

W Twojej szkole organizowana jest wystawa poświęcona Marianowi Rejewskiemu. W imieniu Samorządu Uczniowskiego napisz zaproszenie na wystawę. Użyj dwóch argumentów, którymi przekonasz koleżanki i kolegów do udziału w tym wydarzeniu. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

⇒ Odpowiedź wpisz do karty odpowiedzi.

Zadanie 12. (0-2)

Podaj dwa argumenty podkreślające znaczenie rozszyfrowania Enigmy.

⇒ Odpowiedzi wpisz do karty odpowiedzi.

Zadanie 13. (0-5)

Podkreśl imiona i nazwiska tych osób, z którymi osobiście spotkał się Marian Rejewski.

Janina Sylwestrzak, Artur Scherbius, Boris Hagelin, Zdzisław Krygowski, Winston Churchill, Gwido Langer, Władysław Sikorski, Alan Turing, Irena Sendlerowa, Arne Beurling, Jan Nowak-Jeziorański, Jerzy Buzek, Charles de Gaulle.

⇒ Zadanie wykonaj na karcie odpowiedzi.